

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziół

na posiedzeniu w dniu 27 lipca 2022 r., w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w kwestii pisma Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 12 lipca 2022 r., zawierającego oświadczenie o cofnięciu jego wniosku z dnia 14 czerwca 2022 r., SD – [...], o wyznaczenie sądu dyscyplinarnego do rozpoznania w pierwszej instancji sprawy SSO M. G.

postanowił:

pozostawić bez rozpoznania wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 14 czerwca 2022 r., SD – [...], o wyznaczenie sądu dyscyplinarnego do rozpoznania w pierwszej instancji sprawy SSO M. G..

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] wnioskiem z dnia 14 czerwca 2022 r., SD – [...], skierowanym do Prezesa Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, zwrócił się o wyznaczenie sądu dyscyplinarnego do rozpoznania w pierwszej instancji sprawy SSO- M. G. (k. 1 – 2). Z kolei w piśmie z dnia 12 lipca 2022 r., również skierowanym do Prezesa Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, oświadczył, iż cofa wniosek z dnia 14 czerwca 2022 r. (k. 7).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Unormowanie art. 110 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych – dalej powoływana jako u.s.p., przewidywało, że w sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów powszechnych, wymienionych w art. 110 § 1 pkt 1 lit. a u.s.p., właściwy sąd dyscyplinarny wyznaczał, na wniosek

rzecznika dyscyplinarnego, Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – dalej powoływany jako TSUE, w wyroku z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie C 791/19, uznał że przepisy art. 110 § 3 u.s.p. i art. 114 § 7 u.s.p., w zakresie w jakim powierzają Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej, prawo do dyskrecyjnego wyznaczenia sądu dyscyplinarnego właściwego miejscowo do prowadzenia postępowań przeciwko sędziom sądów powszechnych nie spełniają wymogu wynikającego z art. 19 ust.1 akapit drugi TUE, zgodnie z którym sprawy te powinny być rozpoznawane przez sąd „ustanowiony na mocy ustawy.”

Przepisy, o których mowa w powołanym wyroku TSUE, zostały zmienione art. 4 ust. 5 lit. d i ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, zam. Dz. U. z dnia 14 czerwca 2022 r., poz. 1259, która weszła w życie w dniu 15 lipca 2022 r. Z dniem wejścia w życie tej ustawy zniesiono również Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego, a utworzono Izbę Odpowiedzialności Zawodowej. W myśl art. 8 ust. 2 powołanej ustawy sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia jej w życie należące do Izby Dyscyplinarnej przejmuje i prowadzi Izba Odpowiedzialności Zawodowej.

Przepis art. 110 § 3 u.s.p., po tej nowelizacji, jako zasadę wprowadza, że do rozpoznania spraw, o jakich mowa w art. 110 § 1 pkt 1 lit. a u.s.p., sędziów sądów rejonowych, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia objęty tym postępowaniem. Tylko w przypadku gdy taka sprawa dotyczy sędziego sądu apelacyjnego albo sędziego sądu okręgowego, właściwy jest inny sąd dyscyplinarny wyznaczony na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, przez Sąd Najwyższy - Izbę Odpowiedzialności Zawodowej, spośród sądów dyscyplinarnych właściwych dla obszarów apelacji sąsiadujących z obszarem apelacji, w którym znajduje się sąd w którym pełni służbę sędzia objęty postępowaniem (por. art. 110 § 3 zdanie drugie u.s.p.). Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej wyznacza ten sąd w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wniosku (por. art. 114 § 7 u.s.p.). Orzeka w składzie jednego sędziego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2022 r., sygn. akt I ZW 3/22). Sąd Najwyższy w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej rozstrzyga odnosnie wniosku, o którym mowa w art. 110 § 3 zdanie drugie u.s.p, stosując przepisy u.s.p.

o trybie postępowania zawarte w „Rozdziale 3. Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów i asesorów sądowych.” W tym Rozdziale nie ma unormowania określającego postępowanie w przypadku złożenia przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, jego Zastępców lub Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego przy sądach apelacyjnych, oświadczenia o cofnięciu wniosku o wyznaczenie właściwego sądu dyscyplinarnego. Należy zatem, stosując upoważnienie z art. 128 u.s.p., sięgnąć do przepisów k.p.k. Zawarte w art. 128 u.s.p. odwołanie do przepisów k.p.k. opatrzone jest klauzulą tzw. odpowiedniego stosowania. W piśmiennictwie podkreśla się, że tego rodzaju przepisy odsyłające wyrażają nakaz posłużenia się analogią ustawy jako sposobem stosowania prawa w wypadkach wskazanych przez przepis odsyłający (por. J. Wróblewski, Przepisy odsyłające, ZNUŁ. Nauki Humanistyczne, Seria I, Łódź 1964, z. 35, s. 9). Zauważa się, że odpowiednie stosowanie określonych przepisów nie jest czynnością o jednolitym charakterze. Zdarzają się bowiem sytuacje, gdy jakieś przepisy prawa bez żadnych zmian w ich dyspozycji mają być zastosowane. W innej sytuacji przepisy do których odesłano będą stosowane tylko po określonych modyfikacjach. Odpowiednie stosowanie może również sprowadzać się, co jest pewnym paradoksem, do nie stosowania przepisów do których odesłano, a to z uwagi na bezprzedmiotowość bądź też ze względu na ich całkowitą sprzeczność z przepisami ustanowionymi dla tych stosunków, do których miałyby one być stosowane odpowiednio (por. J. Nowacki, Odpowiednie stosowanie przepisów prawa, Państwo i Prawo 1964, nr 3, s. 370 – 371). Wskazuje się, że organ prowadzący postępowania w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, stosując przepisy k.p.k., musi każdorazowo ustalić, które przepisy k.p.k. mają być „odpowiednio stosowane” i jednocześnie jest upoważniony do stosownej modyfikacji ich treści celem dostosowania stosowanych przepisów k.p.k. do specyfiki postępowania dyscyplinarnego (por. W. Kozielowicz, Stosowanie prawa karnego materialnego i procesowego w postępowaniu dyscyplinarnym w sprawach sędziów (zarys problematyki), w: L. Leszczyński, E. Skrętowicz, Zb. Hołda (red.), W kręgu teorii i praktyki prawa karnego. Księga poświęcona pamięci Profesora Andrzeja Wąska, Lublin 2005, s. 455 – 464).

Poza sporem jest, że k.p.k. nie zawiera przepisu, który ustanawiałby regułę w kwestii odwołalności czynności procesowych stron. W doktrynie procesu karnego pojawił się pogląd, iż co do zasady strona swego oświadczenia procesowego nie może odwołać, a wyjątki od tej zasady są wyraźnie wskazane w ustawie procesowej (por. np. art. 431 k.p.k.). Inni z kolei wskazują, że oświadczenia woli uczestników postępowania mogą być cofnięte do czasu ich załatwienia, o ile ustawa nie wprowadza ograniczenia w tej mierze lub nie występują okoliczności uniemożliwiające odwołanie czynności (por. np. S. Śliwiński, *Proces karny przed sądem powszechnym. Zasady ogólne*, Warszawa 1948, s. 430, W. Daszkiewicz, *Proces karny. Część ogólna*, Poznań 1996, s. 237, I. Nowikowski, *Zagadnienie odwołalności czynności stron w projekcie kodeksu postępowania karnego*, w: T. Bojarski, E. Skrętowicz (red.), *Problemy reformy prawa karnego*, Lublin 1993, s. 322 – 323, B. Janusz – Pohl, w: P. Wiliński (red.), *Polski proces karny*, Warszawa 2020, s. 184 – 187). W wyroku z dnia 16 lutego 1931 r., sygn. akt II 3 K 1173/30, Sąd Najwyższy podkreślał, że k.p.k. z 1928 r. nie zawiera żadnego przepisu, według którego złożone przez strony oświadczenia w kwestiach formalnych byłyby dla nich bezwzględnie wiążące, a „przyjęcie podobnej tezy nie dałoby się wprost pomyśleć” (OSP 1931, poz. 295). Z kolei w uzasadnieniu uchwały składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 1975 r., sygn. akt VI KZP 44/74, przyjęto istnienie zasady, iż oświadczenie woli stron może być skutecznie cofnięte, aż do czasu wydania opartego na nim rozstrzygnięcia, jeżeli ustawa nie wprowadza wyraźnego odmiennego ograniczenia (OSNKW 1975, z. 3 – 4, poz. 34).

Postępowanie przed Sądem Najwyższym – Izbą Odpowiedzialności Zawodowej, w przedmiocie wyznaczenia właściwego sądu dyscyplinarnego wszczynane jest na wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, jego Zastępców lub Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego przy sądach apelacyjnych, który jest odpowiednikiem skargi, o jakiej mowa w art. 14 § 1 k.p.k. Jest to tzw. skarga incydentalna, czyli skarga uruchamiająca postępowanie inne niż stanowiące *meritum* procesu. Sąd Najwyższy - Izba Odpowiedzialności Zawodowej nie widzi przekonujących racji aby przyjąć, że takiego wniosku nie można cofnąć. Oświadczenie o cofnięciu wniosku o wyznaczenie właściwego sądu dyscyplinarnego będzie skuteczne, gdy wpłynęło do Sądu Najwyższego – Izba

Odpowiedzialności Zawodowej przed wydaniem postanowienia w przedmiocie wniosku o wyznaczenie właściwego sądu dyscyplinarnego.

W niniejszej sprawie do dnia 12 lipca 2022 r. (tj. daty wpływu do Sądu Najwyższego pisma Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] zawierającego oświadczenie o cofnięciu wniosku o wyznaczenie sądu dyscyplinarnego) nie rozstrzygnięto odnośnie złożonego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] wniosku z dnia 14 czerwca 2022 r., SD – [...], o wyznaczenie sądu dyscyplinarnego właściwego do rozpoznania w pierwszej instancji sprawy SSO M. G., to w tej sytuacji, z uwagi na treść wymienionego wyżej pisma z dnia 12 lipca 2022 r., doszło do skutecznego cofnięcia wniosku o wyznaczenie właściwego sądu dyscyplinarnego. Zatem z mocy art. 14 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 128 u.s.p. postanowiono jak na wstępie.

[as]